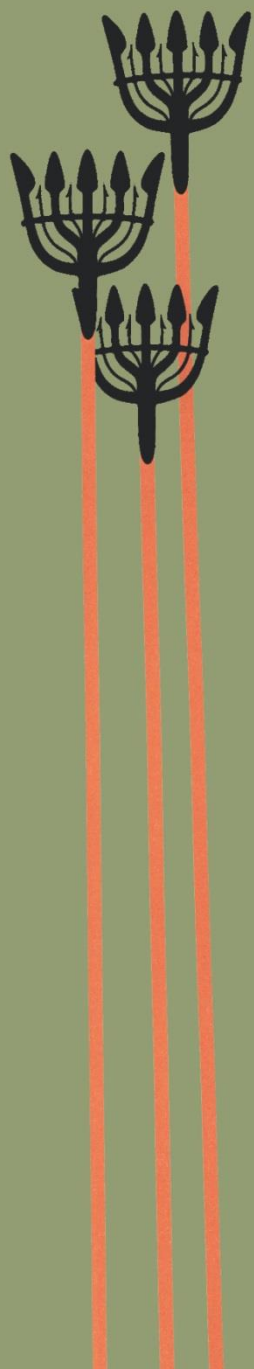

BLEKINGE MUSEUM

Rapport 2016:1

Vekerum 22:1

Särskild utredning 2014–15

Arwo Pajusi

Rapport 2016:1

**Vekerum 22:1
Särskild utredning**

Mörrums socken
Karlshamns kommun
Blekinge län

Arwo Pajusi

Blekinge museum

Borgmästaregatan 21
371 35 Karlskrona

Växel: 0455-30 49 60 vardagar 8-16
Reception: 0455-30 49 85

www.blekingemuseum.se

© 2016 Blekinge museum

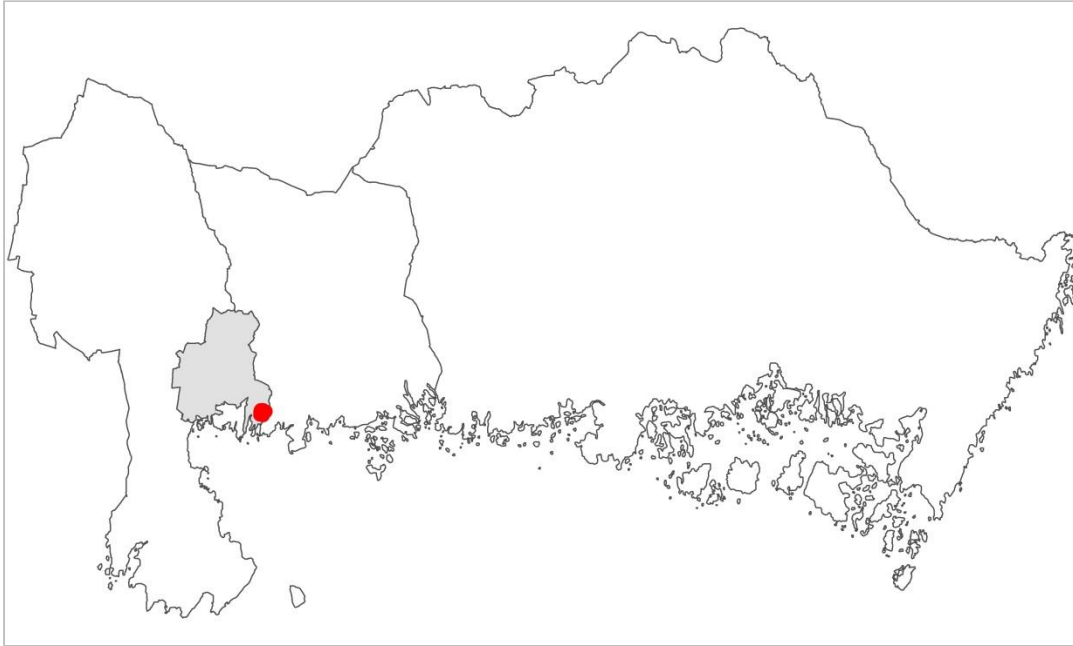
Omslagsfoto: Undersökningsområdet, foto mot N.

Kartor © Lantmäteriverket, Gävle. Dnr i2014/00931, LMV

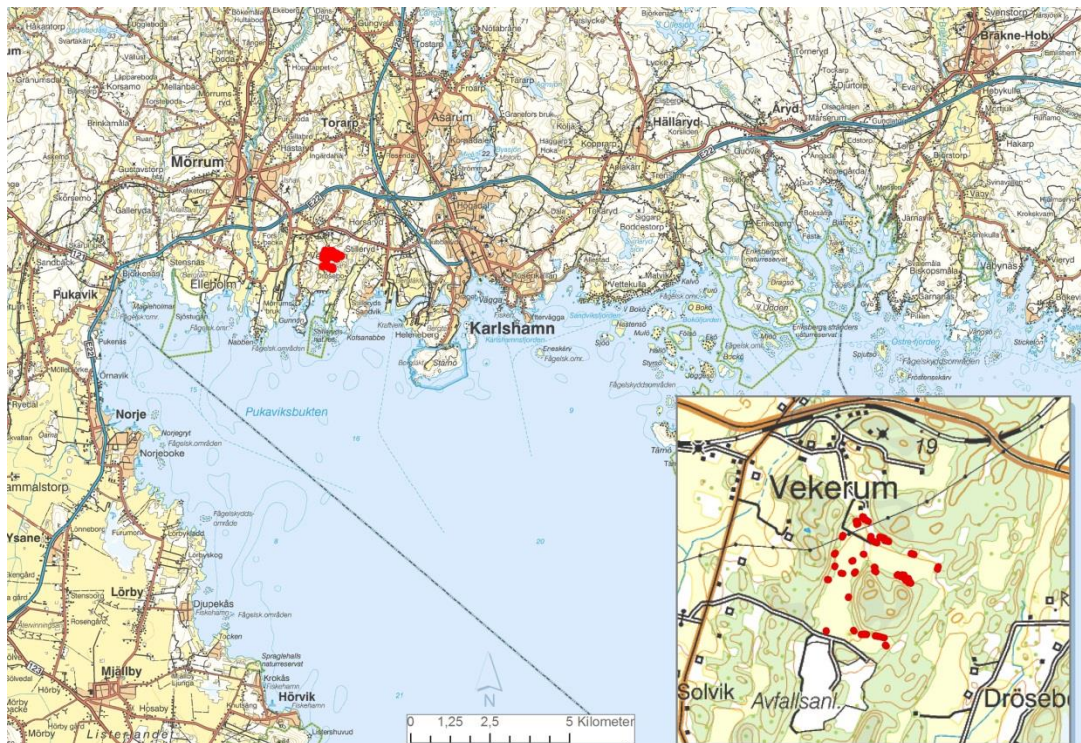
Vekerum 22:1, Särskild utredning

Innehåll

Inledning och bakgrund	5
Topografi och fornlämningsmiljö	5
Arbetets genomförande	8
Resultat och måluppfyllelse	13
Administrativa uppgifter	13
Bilaga 1 Fyndtabell	14
Bilaga 2 Schaktbeskrivningar	15

Karlsbarns kommun, Mörrums socken, undersökningsområdet markerat.

Undersökningsområdet markerat på Vägkartan resp. Terrängkartan

Inledning och bakgrund

Inför planerad utvidgning av befintlig deponi för Mörrums bruk beslutade Länsstyrelsen med stöd av 2 kap. 11 § lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. (KML) att en särskild utredning skulle genomföras inom fastigheten Vekerum 22:1, Karlshamns kommun (Lst Dnr 431-2379-13). Enligt detaljplanen skulle deponins höjd komma att uppgå till 18 m och ianspråkta hela den aktuella dalgången, och utredningsområdet omfattade en yta om sammanlagt ca 14 ha. Blekinge museum gavs uppdraget på direktval, och föreliggande rapport utgör en redovisning av utredningens resultat.

Topografi och fornlämningsmiljö

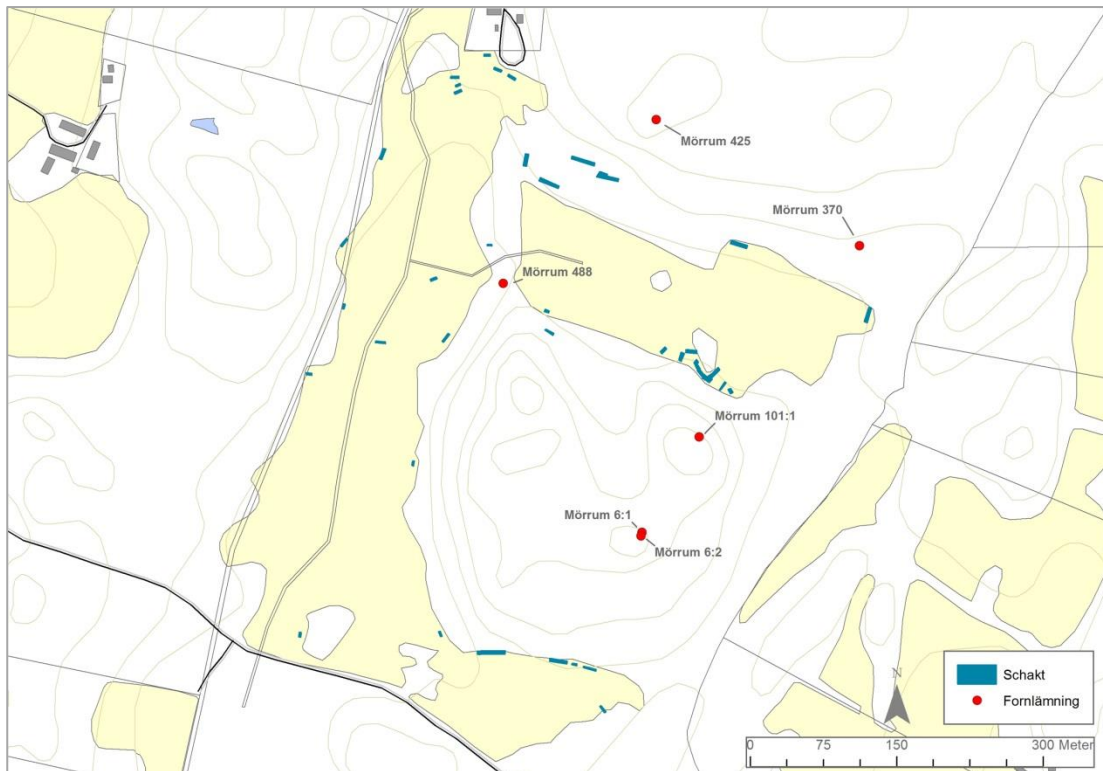
Utredningsområdet låg i den norra delen av en låglänt, uppodlad dalgång, vilken sträckte sig ner mot havet. Södra delen av dalgången var redan ianspråktagen för avfallsdeponering. Dalgången begränsades av skogklädda höjdparter med berg i dagen. Dalbotten låg i sin helhet under 4 m ö h och utgjorde under neolitisk tid en flikig havsvik. Flera tänkbara boplatsslägen kunde förmodas finnas längs dalgången.

Figur 1 Del av utredningsområdet. Foto mot S.

Figur 2 Schakt- och fornlämningsöversikt markerat på Ortofoto

Figur 3 Schakt- och fornlämningsöversikt markerat på Fastighetskartan

Figur 4 Del av utredningsområdet. Foto mot Ö.

I krönlägen i utredningsområdets närhet fanns tre registrerade fornlämningar bestående av stensättningar, Mörrum 6:1-2 samt 101:1. Utöver dessa fanns tre kulturlämningar, Mörrum 488, "Vekerums kyrka", ett flyttblock som fungerat som samlingsplats tillika gränsmärke mellan Drösebo och Vekerums byar, samt en gränssten, Mörrum 425, och en husgrund, Mörrum 370. Mörrum 488 låg inom själva utredningsområdet.

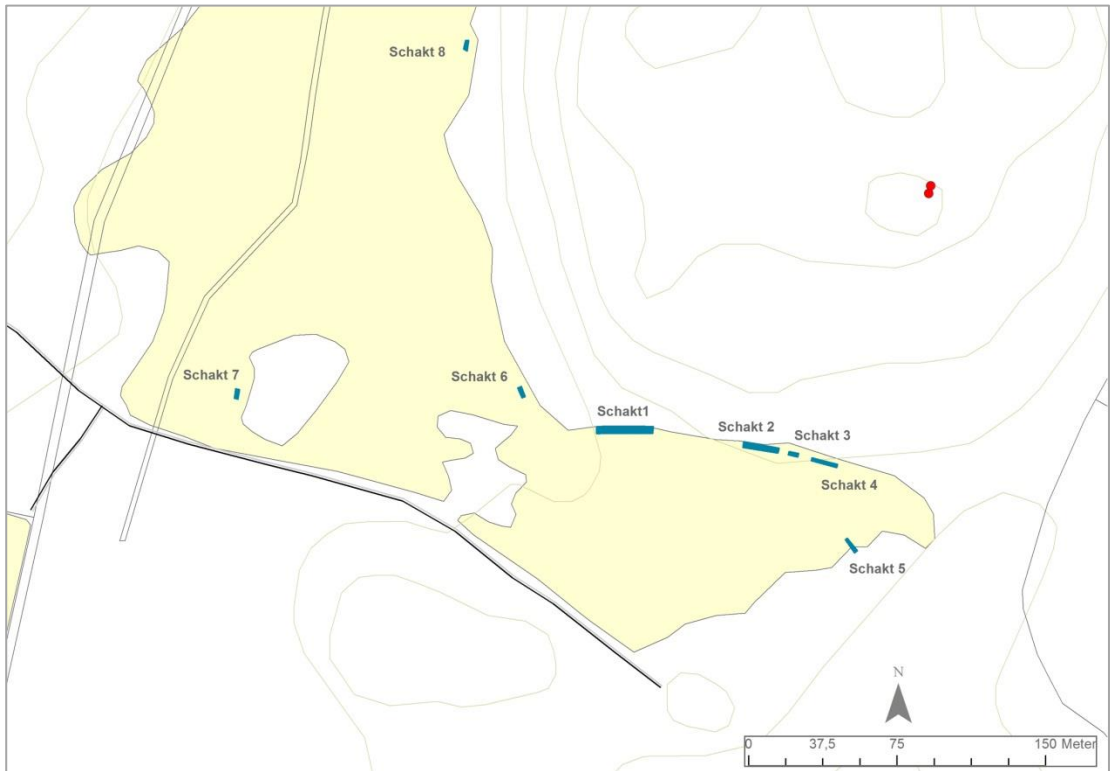

Figur 5 Stensättning Mörrum 101:1. Foto mot Ö.

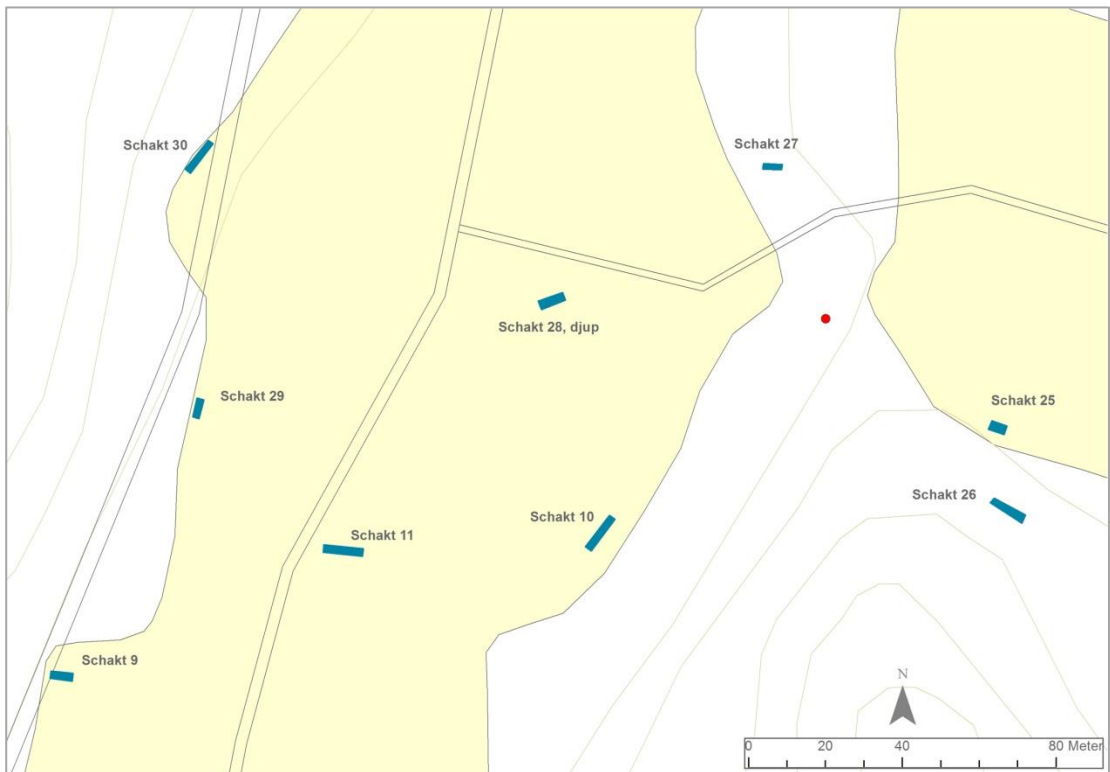
Arbetets genomförande

Sökschaktning utfördes inom tänkbara boplatslägen. Arbetet genomfördes 2014-09-02 – 2014 09-08 (fyra arbetsdagar). Totalt drogs 31 sökschakt, med en total längd av ca 350x1,5 till 6 meters bredd. Schaktdjupet varierade mellan 0,1-0,8 m dj (*bilaga 2*)

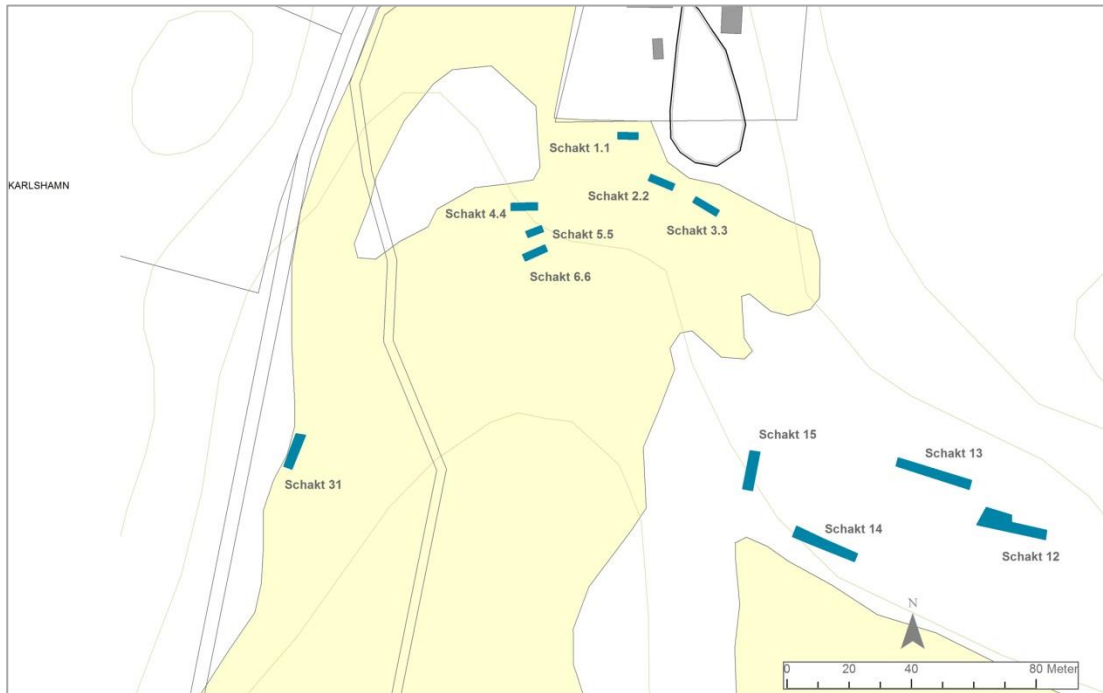
Inom de lägre liggande partierna bestod undergrunden av brunrå lera. Inom högre belägna partierna var undergrunden av morän med inslag av grus/sand. Inom schakt 21 och 22 framkom totalt 8 härदार/härdområden samt kulturlagerrester. Flintavslag kunde också noteras samt insamlas inom fyra schakt. En mindre koncentration av slagg tillvaratogs vid schakt 12.

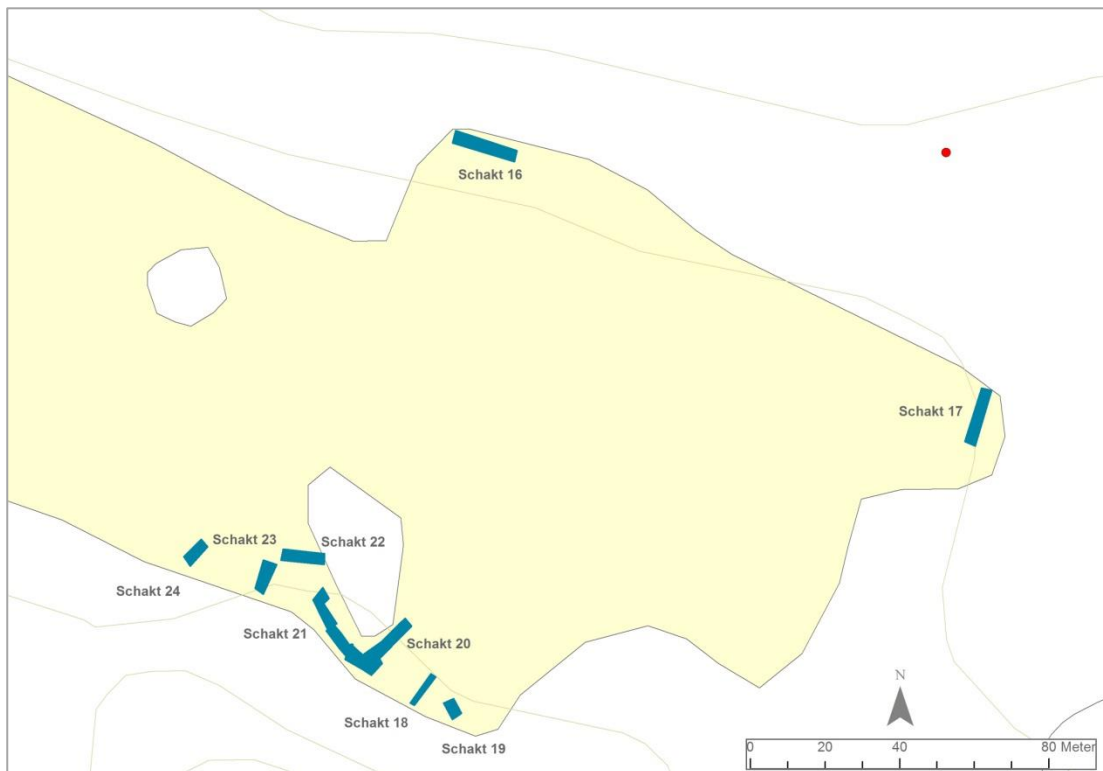
Figur 6 Schaktöversikt schakt 1-8

Figur 7 Schaktöversikt schakt 9-11 samt schakt 25-30

Figur 8 Schaktöversikt schakt 12-15, 31 samt schakt 1.1-6.6

Figur 9 Schaktöversikt schakt 16 och 17 samt schakt 19-24

Figur 10 Schaktöversikt schakt 20 och 21 med härdar/härdområden samt kulturlagerrester

Figur 11 Schakt 21 med härdar och lagerrester. Foto mot V.

En yta belägen inom utredningsområdets nordligaste del (*figur 8*) kunde ej omfattas av sökschaktning under arbetet i september månad 2014 då kabelanvisning här inte var utförd. Eftersom en rikskabel för telefoni genomkorsade ytan, fick arbetet flyttas fram. Denna sista del av utredningen genomfördes istället 2015-04-24 (en arbetsdag). Totalt drogs 6 st 2 meter breda sökschakt med en längd av 44 meter. Matjordslagret var 0,1-0,3 m tjockt och undergrunden bestod generellt av brungul styv lera med sandinslag. Inget av arkeologiskt intresse kunde noteras inom schakten. Enstaka lösfynd av flinta kunde noteras vid lösfyndsinventering inom området. Inga av dessa fynd tillvaratogs.

Figur 12 Delområdet vilket undersöktes 2015-04-24. Foto mot SV.

Resultat och måluppfyllelse

Det område som påvisade boplatsspår låg inom den nordöstra delen av utredningsområdet, och här, inom schakt 20-22, kunde härdar samt kulturlagersrester noteras. Troligtvis utgör dessa delar av ett boplatsområde. Kristianstadflintan som tillvaratogs inom de framrensade härdarna och schakten var av allmän förhistorisk karaktär.

Inom schakt 12 framkom slagg samt en trolig eldslagningsflinta. Slaggen är troligtvis från sekundärsmide. Både schakt 14 och 30 kunde uppvisa ett flintavslag vardera.

Som utvärdering och förslag till åtgärd anser Blekinge museum att ett större område omkring schakten 20-22 bör förundersökas, då här finns tydliga boplatsspår. Vidare fortsätter troligtvis den förmodade boplatsen mot söder in i vad som idag är skogsmark. Stensättningar Mörrum 6:1-2 samt 101:1, belägna strax sydväst om ovanstående läge bör beaktas.

De framkomna fornlämningarna har rapporterats till FMIS och Länsstyrelsen beslutar om fortsatta åtgärder.

Administrativa uppgifter

Socken	Mörrums socken
Kommun	Karlshamn kommun
Länsstyrelsens diarienummer	431-2379-13, 2013-12-09
Blekinge museum diarienummer	BM2013-237
Undersökningstid:	2014-09-02 – 2015-04-24 (fem dagar)
Personal:	Arwo Pajusi
Läge:	62E 2 i N samt 62E i S
Koordinatsystem:	SWEREF 99 TM.
Koordinater för undersökningsytans sydvästra hörn:	x: 622 4754 y: 486677
Dokumentation:	Mätdata samt 53 digitala fotografier förvaras i Blekinge museum.
Fynd:	BM 28734:1-5
Kartanvändning:	©LMV, Gävle Gävle. Dnr i2014/00931, LMV
Rapport granskad av	Mikael Henriksson

*Karlskrona 2016-01-20
Arwo Pajusi*

Bilaga 1 Fyndtabell

Fnr	Kontext	Fyndmaterial	Vikt (g)	Antal	Anmärkning
1	Schakt 12 lösfynd schaktning	Slagg	152	4	Smidesslagg.
2	Schakt 12 rensfynd anl.horisont	Flinta	8	1	Eldslagningsflinta
3	Schakt 14 rensfynd anl.horisont	Flinta	9	1	Avfall/avslag av Kristianstadsflinta.
4	Schakt 21 rensfynd kring härdar	Flinta	73	4	Avfall/avslag av Kristianstadsflinta.
5	Schakt 30 lösfynd schaktning	Flinta	1	1	Avfall/avslag av Kristianstadsflinta.

Bilaga 2 Schaktbeskrivningar

Vekerum deponi, Vekerum 22:1, Lst dnr 431-2379-13. Första delen

Schakt nr	1
Topografiskt läge	V-sluttande åkermark (NÖ-SV).
Längd (m)	30
Bredd (m)	3
Lager	0,2-0,3 m tjockt matjordslager.
Undergrund	Gråbrun sand med lerinslag.
Anläggningar	-
Fynd	-
Övrigt	

Schakt nr	2
Topografiskt läge	V-sluttande åkermark (Ö-V).
Längd (m)	20
Bredd (m)	3
Lager	0,2-0,3 m tjockt matjordslager.
Undergrund	Gråbrun sand med lerinslag.
Anläggningar	
Fynd	
Övrigt	

Schakt nr	3
Topografiskt läge	V-sluttande åkermark (Ö-V).
Längd (m)	5
Bredd (m)	1,5
Lager	0,2-0,3 m tjockt matjordslager.
Undergrund	Gråbrun sand med lerinslag.
Anläggningar	
Fynd	
Övrigt	

Schakt nr	4
Topografiskt läge	Ö-sluttande åkermark (Ö-V).
Längd (m)	13
Bredd (m)	1,5
Lager	0,2-0,3 m tjockt matjordslager.
Undergrund	Gråbrun sand med lerinslag.
Anläggningar	
Fynd	
Övrigt	

Schakt nr	5
Topografiskt läge	NÖ-sluttande åkermark (NNÖ-SSV).
Längd (m)	8
Bredd (m)	1,5
Lager	0,2-0,3 m tjockt matjordslager.
Undergrund	Gråbrun sand med lerinslag.
Anläggningar	
Fynd	
Övrigt	

Schakt nr	6
Topografiskt läge	NÖ-sluttande åkermark (NV-SÖ)
Längd (m)	5
Bredd (m)	1,5
Lager	0,1-0,2 m tjockt matjordslager.
Undergrund	Gråbrun lera.
Anläggningar	
Fynd	
Övrigt	

Schakt nr	7
Topografiskt läge	Ö-sluttande åkermark (N-S).
Längd (m)	5
Bredd (m)	1,5
Lager	0,2-0,3 m tjockt matjordslager.
Undergrund	Gråbrun lera.
Anläggningar	
Fynd	
Övrigt	

Schakt nr	8
Topografiskt läge	Ö-sluttande åkermark (N-S).
Längd (m)	5
Bredd (m)	1,5
Lager	0,2-0,3 m tjockt matjordslager.
Undergrund	Grå lera
Anläggningar	
Fynd	
Övrigt	

Schakt nr	9
Topografiskt läge	S-sluttande åkermark (Ö-V).
Längd (m)	5
Bredd (m)	1,5
Lager	0,2-0,3 m tjockt matjordslager.
Undergrund	Grå lera
Anläggningar	
Fynd	
Övrigt	

Schakt nr	10
Topografiskt läge	S-sluttande åkermark (NNÖ-SSV).
Längd (m)	10
Bredd (m)	1,5
Lager	01-0,2 m tjockt matjordslager.
Undergrund	Gulbrun lera.
Anläggningar	
Fynd	
Övrigt	

Schakt nr	11
Topografiskt läge	S-sluttande åkermark (Ö-V).
Längd (m)	10
Bredd (m)	1,5
Lager	01-0,2 m tjockt matjordslager.
Undergrund	Grå lera
Anläggningar	
Fynd	
Övrigt	

Schakt nr	12
Topografiskt läge	SV-sluttande åkermark (NV-SÖ).
Längd (m)	30
Bredd (m)	3-6
Lager	0,2-0,4 m tjockt matjordslager.
Undergrund	Gulbrun siltig sand
Anläggningar	
Fynd	Slagg (trolig smidesslagg) samt ett flintavslag.
Övrigt	

Schakt nr	13
Topografiskt läge	SV-sluttande åkermark (NV-SÖ).
Längd (m)	25
Bredd (m)	3
Lager	01-0,2 m tjockt matjordslager.
Undergrund	Gulbrun siltig sand med talrika inslag av 0,3-1,5 m st stenar.
Anläggningar	
Fynd	
Övrigt	

Schakt nr	14
Topografiskt läge	SV-sluttande åkermark (NV-SÖ).
Längd (m)	20
Bredd (m)	3
Lager	03-0,5 m tjockt matjordslager.
Undergrund	Gulbrun grusig morän med talrika block och stenar.
Anläggningar	
Fynd	Ett flintavslag.
Övrigt	

Schakt nr	15
Topografiskt läge	SV-sluttande åkermark (N-S)
Längd (m)	10
Bredd (m)	3
Lager	0,2-0,3 m tjockt matjordslager.
Undergrund	Gråbrun lera
Anläggningar	
Fynd	
Övrigt	

Schakt nr	16
Topografiskt läge	Svagt SÖ-sluttande åkermark(Ö-V).
Längd (m)	10
Bredd (m)	3
Lager	01-0,2 m tjockt matjordslager.
Undergrund	Brungul sandig lera.
Anläggningar	
Fynd	
Övrigt	

Schakt nr	17
Topografiskt läge	Svagt SÖ-sluttande åkermark(NV-SÖ).
Längd (m)	20
Bredd (m)	3
Lager	01-0,2 m tjockt matjordslager.
Undergrund	Brungrå silt med moräninslag.
Anläggningar	
Fynd	
Övrigt	

Schakt nr	18
Topografiskt läge	Svagt SÖ-sluttande åkermark (SÖ-NV).
Längd (m)	15
Bredd (m)	3
Lager	01-0,2 m tjockt matjordslager.
Undergrund	Brungrå silt med moräninslag.
Anläggningar	
Fynd	
Övrigt	

Schakt nr	19
Topografiskt läge	Svagt SÖ-sluttande åkermark(NNV-SSÖ).
Längd (m)	5
Bredd (m)	3
Lager	0,6-0,8 m tjockt matjordslager.
Undergrund	Gråbrun sand med lerinslag.
Anläggningar	
Fynd	
Övrigt	

Schakt nr	20
Topografiskt läge	Svagt SÖ-sluttande åkermark(Ö-V).
Längd (m)	10
Bredd (m)	1,5
Lager	0,2-0,4 m tjockt matjordslager.
Undergrund	Brungul sand med ställvisa sotlager
Anläggningar	
Fynd	
Övrigt	Möjliga kulturlagerrester?

Schakt nr	21
Topografiskt läge	Svagt SÖ-sluttande åkermark(NV-SÖ samt (NÖ-SV).
Längd (m)	20 samt 17 (två schakt grävdes ihop)
Bredd (m)	3
Lager	0,2-0,4 m tjockt matjordslager.
Undergrund	Gulbrun samt med ställvisa inslag av silt samt sot.
Anläggningar	Sex troliga härdar.
Fynd	Fyra flintavslag. Ett svallat/patinerat.
Övrigt	

Schakt nr	22
Topografiskt läge	Svagt SÖ-sluttande åkermark (Ö-V).
Längd (m)	8
Bredd (m)	3-4
Lager	0,2-0,3 m tjockt matjordslager.
Undergrund	Brungrå siltig sand.
Anläggningar	Två härdar 0,9 m diam samt 2,4x1,7 m (NV-SÖ).
Fynd	
Övrigt	

Schakt nr	23
Topografiskt läge	Svagt SÖ-sluttande åkermark (NNÖ-SSV).
Längd (m)	8
Bredd (m)	3
Lager	01-0,2 m tjockt matjordslager.
Undergrund	Rödbrun lera (mycket kompakt).
Anläggningar	
Fynd	
Övrigt	

Schakt nr	24
Topografiskt läge	Flack åkermark (NÖ-SV).
Längd (m)	5
Bredd (m)	3
Lager	01-0,3 m tjockt matjordslager.
Undergrund	Rödbrun lera (mycket kompakt).
Anläggningar	
Fynd	
Övrigt	

Schakt nr	25
Topografiskt läge	Flack åkermark (N-S).
Längd (m)	5
Bredd (m)	3
Lager	03-0,4 m tjockt matjordslager.
Undergrund	Gråbrun sand med lerinslag.
Anläggningar	
Fynd	
Övrigt	

Schakt nr	26
Topografiskt läge	Flack åkermark (NV-SÖ).
Längd (m)	10
Bredd (m)	1,5
Lager	0,2-0,3 m tjockt matjordslager.
Undergrund	Grå lera (mycket kompakt).
Anläggningar	
Fynd	
Övrigt	

Schakt nr	27
Topografiskt läge	Åkerren/impediment (Ö-V).
Längd (m)	5
Bredd (m)	1,5
Lager	01-0,2 m tjockt matjordslager.
Undergrund	Grå lera
Anläggningar	
Fynd	
Övrigt	

Schakt nr	28
Topografiskt läge	Flack åkermark (NÖ-SV).
Längd (m)	5
Bredd (m)	1,5
Lager	01-0,2 m tjockt matjordslager
Undergrund	0,2-0,6 m gulbrun lera, 0,6-0,8 m gul lera med sandinslag, 0,8-1,4 m grå lera.
Anläggningar	
Fynd	
Övrigt	Djupschakt.

Schakt nr	29
Topografiskt läge	Impediment/åkerholme (N-S).
Längd (m)	5
Bredd (m)	1,5
Lager	0,2-0,3 m tjockt matjordslager.
Undergrund	Grå lera.
Anläggningar	
Fynd	
Övrigt	

Schakt nr	30
Topografiskt läge	SÖ-sluttande åkermark (ÖSÖ-VNV).
Längd (m)	12
Bredd (m)	3
Lager	0,3-0,4 m tjockt matjordslager.
Undergrund	Grå silt/finsand.
Anläggningar	
Fynd	Flintavslag
Övrigt	

Schakt nr	31
Topografiskt läge	SÖ-sluttande åkermark (NV-SÖ).
Längd (m)	10
Bredd (m)	1,5
Lager	01-0,2 m tjockt matjordslager.
Undergrund	Gråbrun silt.
Anläggningar	
Fynd	
Övrigt	

Vekerum deponi, Vekerum 22:1, Lst dnr 431-2379-13. Sista delen

Schakt nr	1.1
Topografiskt läge	V-sluttande åkermark (Ö-V).
Längd (m)	6
Bredd (m)	2
Lager	0,25-0,4 m tjockt lager med matjord.
Undergrund	Brungul styv lera med inslag av rostfärgat grus.
Anläggningar	-
Fynd	-
Övrigt	

Schakt nr	2.2
Topografiskt läge	V-sluttande åkermark (NV-SÖ).
Längd (m)	8
Bredd (m)	2
Lager	0,1-0,2 m tjockt lager med matjord.
Undergrund	Brungul styv lera med inslag av rostfärgat grus.
Anläggningar	
Fynd	
Övrigt	

Schakt nr	3.3
Topografiskt läge	V-sluttande åkermark (NV-SÖ).
Längd (m)	8
Bredd (m)	2
Lager	0,1-0,2 m tjockt lager med matjord.
Undergrund	Brungul styv lera med inslag av rostfärgat grus.
Anläggningar	
Fynd	
Övrigt	

Schakt nr	4.4
Topografiskt läge	SV-sluttande åkermak (Ö-V).
Längd (m)	8
Bredd (m)	2
Lager	0,1 m tjockt lager med matjord.
Undergrund	Brungul styv lera med inslag av rostfärgat grus.
Anläggningar	
Fynd	
Övrigt	

Schakt nr	5.5
Topografiskt läge	SV-sluttande åkermak (NÖ-SV).
Längd (m)	5
Bredd (m)	2
Lager	0,1 m tjockt lager med matjord.
Undergrund	Brungul styv lera med inslag av rostfärgat grus.
Anläggningar	
Fynd	
Övrigt	

Schakt nr	6.6
Topografiskt läge	SV-sluttande åkermak (NÖ-SV).
Längd (m)	8
Bredd (m)	2
Lager	0,1 m tjockt lager med matjord.
Undergrund	Brungul styv lera med inslag av rostfärgat grus.
Anläggningar	
Fynd	
Övrigt	

Rapportserie 2016

Blekinge museum

2016:1 **Vekerum 22:1. Särskild utredning.** Mörrums socken, Karlshamns kommun.

2016:2 **Arkeologisk undersökning av två vikingatida grophus i Mörby.** Mjällby socken, Sölvesborgs kommun.

2016:3 **Arkeologiska förundersökningar i Mörby 2014-2015.** Mjällby socken, Sölvesborgs kommun.

